

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pest'a Domineca 12/24 apr.	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumerantii cupeta dóne tablouri pompóse.	Pretiulu pentru Austria pe ian.—jun. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe ian.—jun. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 15.	Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresá manuscrisitele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in libra- ri'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.	Anulu VI. 1870.
----------------------------------	---	---	----------------	---	---	-----------------------

Scen'a ca institutu de moralitate.

De Fr. Schiller.)

Inclinarea generala si iresistibila câtra totu ce-e noi si extraordinariu, si dorinti'a, de a te simti între cercustári rapitorie, precum dóce Sulzer, au produsu scen'a (teatrului.) Omulu, obositu de incordâriile mari spirituale, ostenitu de ocupatiunile chiamârii sale, ce sunt monotóne si adesu apasatórioie, si saturatu de simtiualitate — a trebuitu sê simta in sine o goletate, ce-e opusa instinctului perpetuu pentru activitate. Natur'a nóstra, incapabila de a suportá indelungatu atátu starea animala, câtu si ocupatiunile mai delicate ale mintii, au pretinsu o stare de midilocu, care a unitu aceste dóue extreme controverse, a redusu incordarea aspra intr'o armonia dulce, si a usioratu trecerea reciproca a unei stâri in cealalta. Acestu avantajiiu provine de comunu din gustulu esteticu séu din simtiulu câtre ce-e frumosu. Inse fiindu câ misiunea principala a unui legislatoru intieleptu este a alege dintre dóue efecte pre celu mai mare, elu nu póte fi indestulitu, câ a desarmantu numai afectiunile poporului, ci déca e posibilu, elu le va folosi de unelte spre scopuri mai maretie, va cautá a le preface in isvóre de fericire, si pentru acést'a elu si-a alesu, in loculu primu — scen'a, care deschide spiri-

tului activu unu cercu nefinitu, nutresce facultile sufletesci, fara a le incordá, si impreuna cultivarea mintii si a animei cu cea mai nobila amusare.

Acel'a, care a dîsu mai antâiu, câ religiunea e cea mai tare columna a statului, fara care legile nu aru avé putere, au aperatu totuodata, nevrêndu póte, séu nesciindu, si partea cea mai nobila a scenei.

Defectulu si calitatea nestatornica a legiloru politice, ce facu ca religiunea sê fia de absolutu necesaria unui statu, indica si efectulu moralu alu scenei. Legile, voi sê díca acel'a, se intorc numai in giurulu detorintiiloru negative, — religiunea cérca fapte reale. Legile impedece actiunile ce tindu a descompune societatea, — religiunea impune de acele ce o intrunescu mai strinsu. Acele dominéza numai a supra expresiuniloru publice ale vointiei, numai faptele li-sunt supuse, — acést'a si-estinde jurisdictiunea si a supra celoru mai ascunse unghiuri ale animei, si urmaresce cugetele pana in adancimea isvorului lor. Legile sunt lucie si flexibile, schimbatióse ca si capriciulu si pasiunea, — religiunea obléga strinsu si eternu. Sê presupunemu acum, ce nu mai stá,

câ religiunea si-desvólta acósta potere mare a supra toturorú animclorú omenesci. Óre singura, poté-va ea completá cultur'a? Religiunea (despartu aci partea ei politica de cea divina,) religiunea, in generalu, are efectulu seu mai multu a supra simtiualitátií poporului, — si dóra numai chiar simtiualitatea asigura atátu de multu efectulu ei. Ea si-perde poterea, déca o lipsimu de simtiualitate, — si care-e efectulu scenei? Religiunea incéta la majoritatea omenimei, déca i stirpimu imaginile si problemele ei, déca i nimicimu tablourile despre ceriu si iadu, — si tóte aceste sunt numai tablouri ale fantasiei, rebuse nedeslegate, tipuri inspaimentatórie si amagiri din departare. Se intaresce religiunea, se intarescu legile, déca facu pactu cu scen'a. Aici contempli, si vedi presinti'a viua: viciu si virtute, fericire si miséria, nebunia si intiepletiune. In mii de portrete, adeverate si chiare, ni-se presinta. Provedinti'a si-desléga rebusele, nodulu se desfae inaintea nóstra. Aici, anim'a, sub torturarea patimei, face marturisire; larvele se rumpu, spoiél'a se spéla, si Dreptatea necorupta ca si Radamantu, tiene judecata.

Jurisdicțiunea scenei incepe acolo, unde legile lumesci nu potú strabate. *Candu justiti'a se cumpera cu aurú si-e in soldulu viciului; candu poternicii devinu tirani si lasítatea se incuiba in poporú, atunci scen'a apuca cantariulu in mana, apuca arm'a in mana, si trage infami'a inaintea tribunalulu infricosiatu.* Imperiulu intregu alu fantasiei si istoriei, alu trecutulu si-alu venitorulu, sunt sub comand'a ei. Criminalii temerari, cari de multu zacu deja in tierina, sunt rechiamati acum prin poternic'a vóce a poesiei, si dreptu esemple infricosiate pentru posteritate, si-reproducu viéti'a lorú scandalósa. Ametíti, asemeni umbrelorú din o oglinda concava, si ca spaime ale seclulu lorú, se stracorú pre dinnaintea ócnilorú nostri, si noi din anima, inse cu infiorare blastemámu memori'a lorú. Déca n'ar mai esiste morala, nu religiune si nu legi, in sa-si *Medea* s'ar ingrozí de noi, de ar descinde pre treptele palatulu, si omorulu copilulu s'ar fi intémplatú acum. Fiori salutarie vorú cuprinde omenimea, si fia-care si-va apretiúí in sine consciinti'a buna, candu *Lady Macbeth*, o infricosiata ambulanta nocturna, si-va spelá manile si va strigá dupa tóte partumele Arabiei, spre a scapá de mirosulu greu de omorú. Precátu e de sigurú, câ infaciosiarea viua ne petrunde mai poternicu decátu liter'a mórtá, decátu enaratiunea rece: atátu de sigurú scen'a petrunde mai adancu si mai durabilu

decátu moralulu si legile. — Dar pana aci scen'a, e sustienuta numai de justitia lumésca, — ea inse are unu campu mai largu. Mii de farade-legi, pe cari justiti'a le suferé nepedepsite, scen'a le osendesce; mii de virtuti, pe cari aceea le retace, scen'a le recomanda. Ea se 'mpreuna cu intiepletiunea si religiunea. Din acestu isvoru limpede ea scóte instructiuni si modeluri si inelue detorinti'a severa intr'unu vestmentu gratiosu si atragatoriu. Cu ce simtieminte, resolutiune si pasiuni maiestóse ne umple sufletulu, si ce ideale divine ne areta spre a le imitá! — Candu Augustu celu bunu, mare ca dieii lui, dá tradatoriulu Cinna, care asteptá sentinti'a de mórté, man'a sa: „Sê fimu amici, Cinna!“ — care dintre multíme n'ar stringe, in acelu momentu, man'a inimiculu seu de mórté, numai ca sê asemene divinulu romanu? — Candu Franciscu de Sickingen pléca a pedepsí pe unu principe si a se luptá pentru drepturi straine, si din intemplanie, privindu inderetru si-vede castelulu in flacare, muierea si copfii in periculu, si elu — elu si-continua drumulu, nu-si calca cuventulu datu — ce mare ni-se infaciosiéza aici omulu, ce neinsemnata si despretiuita e crud'a si neinvin's'a sórte!

Si pre câtú sunt de frumóse virtutile, atátu de uríte ni aparú viciurile *depinse* in oglind'a ingrozitória a scenei. Candu desperatulu *Lear*, intr'o nópte furtunósa, bate inderetru la pórt'a fetelorú lui, candu si-svultura in aeru perulu seu albu, si spune elemintelorú turbate, câ ce monstru e *Regan*, si candu, petrunsu de doreri immense esclama cuvintele infioratórie: „Eu tóte vi-le-am datú!“ — Cátu de infernale ni-s'arata aici nemultiamirea! Ce solemnu jurámu noi pietate si amóre fiésca!

Cerculu de activitate alu scenei e inse si mai mare. Ea e activa chiar si in cultivarea acelorú simtieminte omenesci, cari taia in sfer'a religiunii si a legilorú. Fericirea societátií se conturba in mesura egala parte prin nesciintia, parte prin crime si viciuri. Ó esperintia, vechia ca si lumea, ne invétia, câ in ticsetur'a lucrurilorú omenesci de multe ori cele mai ponderóse depindu de la nesce fire mici si subtíre, si câ, de reducemu faptele la isvorulu lorú, de diece ori ne vine sê suridemu, pana ce ne-amu infiorá odata. List'a mea de sclerati scade in fia-care dí, cu care me inbetranescu, dar registruulu meu de smintiti devine totu mai numerosu si lungu. Déca tóte culpele morale ale unui secsu, curgu din acél'a-si isvoru, si déca

tóte extremele nespuse ale viciului ce au timbratu vreodata pe acelu secu sunt numai in forme variate, numai grade diferite ale calitatii, cari de altminte storceu surisulu nostru si ni placu, de ce óre natur'a sê nu-si fi alesu acelea-si câli si pentru celalaltu secu? Cunoscu numai unu secretu, sê ferimu de coruptiune pe omu, adeca — sê i scutimu anim'a de defecte!

O mare parte din acestu efectu o potemu asteptá numai de la scena. Ea e, care si-pune oglind'a in faci'a marei clase de rateciti, si in mii de forme i rusîncea cu batjocure salutare. Aceea, ce a efectuitu mai susu prin impressiunare si intimidare, efectuesce aici (si póte mai rapede si sigura) prin gluma si satira. Déca ne-amu încercá sê apretiuimu dupa efectulu loru comedii'a si tragedii'a, atunci esperintii'a ar dá rangulu primu comediei. Prin batjocura si dispreatiu anim'a se ranesce mai tare decâtu se torturêza consciintii'a prin urgia. Inaintea lucrului infricosiatu, timiditatea se ascunde, si chiar timiditatea e pe care o inghimpa satir'a. Legile si consciintii'a ne scutescu adesu de crima si viciu, — ridiculositátile receru unu simtiu propriu si mai finu, cu care nicairi, ei numai inaintea sceni ne deprindemu. Séu póte inca si atunci, candu amu incredintii'a pre unu amicu alu nostru, sê ni atace moralulu si anim'a, dar atunci ni-aru lipsí voi'a a-i ride bataru odata. Erorile nóstre nu suferu decâtu numai unu supraveghiatoriu si unu jude, necuviintii'a nóstra abié unu martoru. — Scen'a e singura, care póte sê ne derida defectele nóstre, pentru câ ne crutia simtibilitatea, si nu cauta câ cinc-e ratecitolu vinovatu. Fara a rosí, ne vedemu rupta larv'a nóstra in oglind'a scenei, si i multiamimu in noi pentru admoniarea usióra.

Inse cerculu de activitate alu scenei inea nici din departe nu lu amu atinsu. Scen'a e mai insemnata decâtu ori care institutu alu statului. È o scóla a intieptiunii practice, e unu calauzu pentru victii'a civica, e o chicia sigura la cele mai secrete parti ale sufletului omenescu. Concedu, câ facia cu egoismulu si consciintii'a impetríta, si-perde chiar si totu efectulu; câ inea mii de vicie se voru sustiené in butulu scenei de frunti impertinente; si câ mii de simtieminte nobile voru fi nefructifere pentru anim'a rece a spectatoriului. Ma inusu-mi sum de parerea, câ *Harpagon* alu lui *Molière* nu a îndreptatu inea nici unu usurariu; câ casulu sinucigatoriului *Beverley* pre pucini dintre semenii lui va fi retrasu de uritiós'a pasiune de

jocu; si câ istorii'a nefericita de lotri alu lui *Carolu Moor*, nu va face drumurile mai sigure. Inse déca si restringemu efectulumare alu scenei, séu déca chiar amu fi atátu de nedrepti, încátu amu desfiintii'a scen'a — o! ce nester-gibile sunt urmele, pe cari le lasa influintii'a ei dupa sine. Ea, déca nici nu ar estirpá séu miciorá viciulu, óre nu ni-lu face celu pucinu cunoscutu? — Noi suntemu constrinsi a vietii' cu viciosi si depravati. I incungiurámu séu trebuie sê convenimu cu ei; i nimicimu séu ne supunu ei pe noi. Inse acum ei nu ni mai sunt periculosi. La lovirile loru ne potemu prepará. Scen'a a vendutu secretulu, cum i potemu aflá si cum i potemu face nepotintiosi. Au raptu masc'a maestríta a faciarnicului, si a descoperitu latiulu in care ne-au insielatu cu intrige si cabale. Au scosu insielatiunea si falsitateá din labirintulu loru intortocatu, la lumin'a dñlei. E posibilu, câ *Sara* morinda nu insufla spaima a supra nici unui desfrenatu; câ intipuirile despre pedéps'a seducerci nu i stêmpera pre pasiunati; si câ chiar si viclén'a hazarda lucra inca seriosu de a rapí vederi. È inse o fericire destulu de mare, câ simpl'a inocintia si-cunósce curs'a si câ scen'a a invetiat'o, sê nu crédia usioru joraminteloru si sê se téma de adoratiuni!

Mihaiu Cirlea.

(Finca va urmá.)

Vócea unui romanu.

Ce stai trista, Romanía, de ce ochii-ti lacriméza?
Ai tu vre o presimtíre, câ te-amentia vre unu roa?
Simti tu póte, câ vrasmasii esiatitin'a-ti atentéza?
Séu e'ai tei fii voru sê-ti sape in curendu mormen-
tulu teu?

Vedi tu póte vr'unu neru negru, prevestindu-ti vi-
jelia?

Vedi tu stoluri de locuste inundandu alu teu pa-
mentu?

Te temi póte 'nflorata, e'o sê vina vr'o urgia,
Pustiindu a tale campuri, spulberandu-le vr'unu
ventu?

Te mai temi de-adi 'nainte e'ai tei fii o sê primésca
Sê renuncie vre-odata drepturile stramosiesci?
Sê le 'mparta cu strainii; ér ai loru fii sê car-
siésca?

Si sê planga 'n a loru tíera pe morminte parintiesci?

Déca órdele barbare n'au potutu sê nimicé-ca
Pe unu populu ce-a datu lunei numai bracie de
eroi;

Mai credi óre, câ acuma natiunea romanéca
O sê piéra, o sê rabde, sê mai suferé nevoi?

Nu te teme, Romanía, stéu'a ta inca lucece,
De si astazi e ascunsa subu unu negru, negru noru;
Alu teu nume mai existe, gintea ta inca traiesca:
Câ-ci e scrisu in cartea sórtei s'ai unu mare vii-
toriu!

Ticr'a mea, oh! nu te teme, scumpa tíera, Romanía!
Ai tei fii nu si-voru vinde la straini pe mam'a loru;
Ei te-adóra! alu teu lapte, le-a nutritu a loru
pruncía
Nici unu fiu ce te adóra nu-ti va fi elu traíatoru.

Ér de cum-va vre unu Iuda s'ar gasí, sê te tradeze,
Si sê vendia diadem'a ce ornéza capulu teu;
Aiba sórtea fratucida si in veci sê lacriméze;
Focu din ceriu sê se aprindia si sê-i ardia ca-
pulu seu.

Si blastemu sê se pogóre pe-alui crescutu din nal-
tíme;

La straini sê fia sluga si sê fuga ratecitu;
Aiba tremurulu lui Cainu, sê viseze numai erime,
S'urgi'a cea ceréca sê-lu ajunga in sférsítu.

Frați, Romani, ve joru pe crucea ce-adorau parintii
nostri,

Si pe care-lu condamnara popululu Israelitu;
Pastrati drepturile vóstre pentru descendenti nostri
Date nóue mostenire de Isusu celu restignítu!

Z. Antinescu.

Tribunulu.

— Drama in 3 acte. —

(Urmare.)

Teresi'a: Vorbele tale me punu in mirare, Teodoru. Spune-mi déca le-ai scosu din anima, séu déca sunt numai unu artificiu alu buzelor tale? N'asiu sci ce sê-ti dîcu, candu tóte aceste aru fi sincere. Ba, da; ti asiu dîce tiranu: tiranu ce ti-ai supusu o anima, ca sê-ti bati jocu de dins'a. Cugeta, amicul meu, câ momentulu ce m'a apropiatu de tine pórtá sigilulu celei mai firme resolutiuni a vointiei mele. Atunci, candu ti-am cutezatu a spune, câ te iubescu,

atunci o alta vóce dîcea in fundulu animei mele: si voiu fi a ta! De ce nu erai si tu asié de sinceru ca mine? De ce nu-ai marturisitu in momentulu acel'a, câ anim'a ta nu bate pentru mine? Tu mi-ai vorbitu contrariulu, Teodoru. Ai poté deci sê me parasesci acum subu pretestulu, câ voiesci fericirea mea? N'ó face, rogu-te, n'ó face, câ eu nici odata nu voiu fi fericita fara tine. Cugeta câtu e de greu a te despartî de celu d'antâiu, iubitulu pentru a nu mai iubi pre nimeni.

Teodoru: Nu me invinuí pre mine, Teresio, ci invinuesce sórtea, ce-a aruncatu intre noi unu abisu largu si profundu. Tu nascuta din parinti nobili, ér cu fiulu unui bietu iobagiu. Cum ne vomu da manile intr'o departare ca acést'a? Cum se va coborí palatulu la coliba, séu colib'a cum se va urcá pana la palatu? Nu, parintii tei nu voru suferi odata cu capulu, ca unu Romanu sê le fia ginere. Tu scii cu ce urgía privesce lumea la neamulu meu; scii câ suntemu luati de nesce Paria, ce nu se potu apropiá de ceialalti ómeni fara pericolulu vietii. Éta dar câ trebuie sê te parasescu pentru a me supune órbei fatalitáti, ce se jóca cu omulu in lumea acést'a.

Teresi'a: Amorul, Teodoru, amorulu n'are natiune; imperiulu seu e fara margini; toti ómenii sunt egali inaintea tribunalulu seu. Elu si-face punti preste abisuri si prin repedîmea sborulu inghite cele mai lungi distantie. Ce-ti pasa tie déca cu m'am nascutu nobila si mie ce-mi pasa déca tu nu te-ai nascutu astu-feliu? Aceste prejudetie si órbe vanitáti nu potu fi stavile intre dóue anime ce se apropia. Ele se spulberu in momentulu candu aceste anime se atingu... Apoi te plangi de neinvorea parintiloru mei. Eí mi-au spusu, câ sum in etate de marítatu. Eu li voiu spune pre cine iubescu. Déca me voru impedecá de-a deveni consórtea ta, atunci, Teoderu, voiu alergá cu tine la casuti'a parintiloru tei. Acolo vomu traí fericiti; câ-ci amorulu e destulu de puternicu, ca sê faca dintr'o coliba palatu; elu e destulu de bogatu ca, unde lipsescu comori de aur, sê gramadésca pre ale sale, ce nu ruginescu in veci.

Teodoru: Destulu, Teresio, destulu! Anim'a ta mare si plina de nobilitatea virtutii a doboritu deja stavilele ce cutediam a le aruncá intre noi. Pre tine nu te-a orbitu vanitatea rangulu, nici a numelui marire, ca sê te rusínedi a iubi pre-unu fiu de iobagiu. Amorul teu e curatu si santu, precum a iesítu din man'a creatoriului. Éta-me dara la petiórele

Mari'a Antoinetta.

tale; stringe man'a mea dreptu martoru alu amorului meu, si de astadi inainte lasa-me sê te adoru, o idolulu meu!

Teresi'a: O momentu fericitu alu vietii mele!

Teodoru: Dar unu lucru permite-mi sê-ti mai spunu: o detoria me chiama pentru câtuva timpu de langa tine. Me voiu duce cu trupulu numai, ér anim'a ti-o voiu lasá tie. .

Teresi'a: Ce-mi pasa, déca sciu câ esti alu meu? Departarea ne va invetiá sê ne iubimu mai multu si dorulu va intarí credintiele nóstre. Vino si pléca Teodoru câ calea-ti e gatita. (deschide o feréstra.)

Teodoru: Ce va sê díca acést'a, Teresio?

Teresi'a: Taci, Teodoru, si-asculta de mine. Sciu bine câ esti tribunu si cunosc cuursele ce-ti s'a intinsu.

Teodoru: (disparendu) Te voiu iubi pana la mórte si dupa mórte chiar.

Teresi'a: (inchidiendu feréstr'a.) Acum póte vení tatalu meu cu sbirii sei si cu ai contelui. (Usi'a se deschide; intra Lazlo, Vilmos si Mari'a urmati de panduri.)

SCEN'A VI.

Lazlo, Vilmos, Mari'a, Teresi'a, Panduri.

Lazlo: Luati-lu baieti, puneti manile pre dinsulu! (cauta impregiuru.) Dar ce minune, elu nu e aici?

Vilmos. Mari'a: Unde este?

Lazlo: Cine l'a scapatu?

Teresi'a: Eu, tata!

Vilmos: Ce-audu?

Mari'a: Ce-feliu?

Lazlo: Tu-tu, dar pentru ce?

Teresi'a: Lu-iubescu.

Lazlo, Vilmos, Mari'a: Lu-iubesce!

Vilmos: Adio! die Lazlo!

Mari'a: Stai, conte, stai, câ nu scie ce díce nefericit'a.

Lazlo: Stai, conte, câ e nebuna... Pecatele mele, ce-am ajunsu!

Mari'a: Teresio, fiic'a mea, unde-ti sunt mintíle? Ce-ai statu a face?

Teresi'a: Da, mama, lu-iubescu.

Maria: Pe-unu fiu de iobagiu?... Ajutoriu! (cade in bratiile lui Vilmos.)

Vilmos: Pe-unu Romanu!

Lazlo: Pe-unu rebelu si talhariu!... Vai de capulu meu, ce tata nefericitu. — Dar' lasati comedi'a si aidati sê-lu urmarimu! Voiu sê-i, aretu eu lui amoru, candu lu-voiu maritá c'o spendiuratória. Sariti panduri, adunati pre

socii vostri si scóteti pre orasieni la góna. Aidati de graba sê prindemu pre banditu, aide, conte, sê ne facemu detori'a! (pléca)

Teresi'a: (cadiendu in genunchi inaintea lui.) Iérta-lu, tata!

Lazlo: Pieri din ochii mei!... Aida, conte — (iesé cu Vilmos.)

Vilmos: (in parte.) Ea nu me iubesce pre mine...

Teresi'a: (fuge dupa dinsii.) Tata pentru Domnedieu.

Mari'a: (urmand'o) Acum sê me cunósca, blastemata ce este!

(Finea actului I.)

Actulu II.

SCEN'A I.

(In cas'a lui Lazlo.)

Teresi'a. Mari'a.

Teresi'a: (siede desolata intr'unu fotoliu.) E prinsu!...

Mari'a: Da, e prinsu misiellu. Asta-nópte tatalu teu si cu bravulu conte au pusu man'a pre dinsulu, l'a incareatu de catusi si l'a aruncatu in temnitia. Acum, in momentulu acést'a i se tiene judecat'a si curendu vomu sê-lu vedemu in furci.

Teresi'a: (in parte.) Teodoru, déca nu m'ai fi iubitu pre mine, n'ai fi intimpinatu atât'a asprime din partea tatalui meu. Dar voiu sê-ti ajutu, voiu sê-ti ajutu... iuse poterea-mi lipsesce. — Domnedieule, de ce n'ai finitu vietí'a mea cu diu'a de ieri?

Mari'a: Bine dícea tatalu teu, c'o sê-lu marite c'o spendiuratória. Asió sê-i faca, câ mai puefnu nu merita. Ce-ar fi fostu de capulu nostru déca nu l'ar fi prinsu? Ar fi ucisu, ar fi arsu misiellu, si-ar fi jafuitu. Apoi trebuie sê scii, Teresio, câ lumea te-ar fi condamnatu si pre tine ca pe-o complice a sceleratului tribunu. Multiamesce, fiic'a mea, multiamesce lui Domnedieu, câ te-a scapatu de-o asemenea rusíne, dandu in manile dreptátii pre miserabilulu, ce-a vrutu sê-si bata jocu de familia nóstre.

Teresia: Sê multiamescu lui Domnedieu pentru nenorocirea celui ce me iubesce? Nu, mama, nu; voiu sê me rogu lui Domnedieu pentru scaparea lui. Voiu sê me rogu, lui Domnedieu si tie me voiu rogá, mama, ca sê-mi ajuti a scóte din gur'a mortii pre-unu omu nevino-vatu. Aide sê-lu scapámu, câ elu e celu d'an-

tâiu pre care-lu iubescu si care me iubescu. Fia-ti mila de Teodoru si de mine!... Dar pentru ce me privesci cu atât'a asprime? Te vei opune rogarei mele? Adu-ti aminte mama, adu-ti aminte de anii tineretieloru tale. Ai iubitu si dta odata, permite-mi sê ti-o spunu. Ei bine, vei sci ce este amorulu; vei sci câtu e de mare poterea prin carea elu unesce d'oue anime. Inclipuesce-ti, mama, câ te-ai aflá in loculu meu. Ce-ai face dt'a intr'unu asemené casu? N'ai alergá ca sê te puni pentru celu ce te-ar iubi? Nu te-ai duce sê-lu scoti de la nevoia, fia chiar prin pericolulu vietii? Pentru ce nu-mi ajuti si mie sê facu ceea ce-ai face? Aide, mama, aide sê liberâmu pre Teodoru!

Mari'a: Ce felu, fiic'a mea? Ti-ai uitatu in ce prepasti'a ne-ai prevalitu prin portarea ta? Ai facutu ca t'ota lumea sê se ocupe de tine si de parintii tei. Toti se mira de fapt'a ta si ti-o blamáza. Trecatorii se oprescu pe strade si se intréba: „Sciti cu cine s'a iubitu fét'a prefectulu Lazlo? c'unu fiu de iobagiu, c'unu rebelu si criminalu! acest'a va fi ginerele prefectulu; rusíne, de trei ori rusíne!“ VEDI, Teresio, cum te vorbescu ómenii de reu. Cum dara mai poti fi nesimtítoria? Inlocu s'asculti de parintii tei si se dispretiuesci pre miserabilulu ce te-a sedusu, tu cutedi a me rogá sê me intrepunu in favórea lui. Cum o-asiu poté face, fiic'a mea, si pentruce? Dóra ca sê te vedu intr'o dí c'unu ticalosu de plebeu? Ha, n'asiu voi s'ajungu acea dí; nu, câ-ci asiu trebuí sê moriu de rusíne, sciindu-te coborita din sinulu nobilimei in trevele unui poporu de sclavi... Fia-ti dar mila de-o mama ingrijata de venitoriulu teu; fia-ti mila de-unu tata care din caus'a ta nu mai cutédia a dá fatia cu rudele si cu amicii sei. Adu-ti aminte, Teresio, câ l'ai maniatu; grabesce de-lu impaca. Uita, fiic'a mea, pre acelu omu marsiavu, pre carele o crima fiorósa l'a incarcatu de lantiuri. Lasa-lu sê piéra, netrebniculu, câ nu erá pentru tine. Asculta mai bine svaturile parintiloru tei si nu preferá sê gusti amaratiunea severitátii lor. Caiesce-te de gresiél'a ta si da man'a contelui Vilmos!

Teresi'a. Nu potu, mama, nu potu. Me opresce glasulu animei si-alu consciintiei. Poteti face cu mine ce ve place, câ-mi sunteti parinti. Pedepsiti-me; maltratati-mi acestu corpu ce mi l'ati datu; dar nu v'atingeti de anim'a mea si nu-i prescrieti pre cine sê iubésca, câ-ci e libera a si alege. Eu nu voiu iubi pre nime, mama, afara de Teodoru. Elu singuru merita man'a mea si nu mi e rusíne a i-o intinde. Chiar déca sórtea fatala l'-ar rapí astadi dintre

cei vii, eu totu-si voiu remané a lui. Nu me intrebá cum... Éta, mama, marturisirele mele cele mai sincere; éta marginile portárei mele dintre care nici o potere lumésca nu me va scóte.

Mari'a: Ce vorbe cutediate! Spune-mi, ingrata, déca nu meriti a fi blestemata de parintii tei?

Teresi'a: Conjorati t'ote blastemele a supra capulu meu; voiu sê suferu ori-ce, pana dreptatea va fi cu mine. Dar candu me veti blastemá, ganditi câ v'ati facutu tiranii unicei fiice!

Mari'a: Dî mai bine sê nu ne uitâmu, câ ne-ai facutu victimele unei rusíni ce ne-a ucisu onóra si reputatiunea...

Teresi'a. Ferésca Domnedieu.

Mari'a: Destulu, acum, destulu, câ n'avemu timpu de pierdutu. Culegeti iute poterile, ca sê primesci pre contele.

Teresia: Ei bine, mama, pentru ce sê-lu primescu? Ce mai am eu de-a face cu dinsulu?

Maria: Ti-o poruncescu!... Elu va mai cere odata man'a ta; vai tie, déca mai cutedi a refusá! M'ai intielesu? (iese)

SCEN'A II.

Teresi'a: Óre agiunge mi-voru poterile ca sê mai trecu si prin lupt'a acést'a? Fi-voiu destulu de tare, câ sê infruntediu t'ote apucaturile acelui omu astutu? Dar ce mai gandescu eu la dinsulu, candu sciú câ Teodoru ascépta sê i se pronuntie sentinti'a de mórte? O, Teodoru! ce dí funesta e acést'a pentru noi! Tu vei morí nepotendu ti eu ajutá. Dar mórtea ta nu va fi asié de tare ca sê ne desparta. Nu, scumpulu meu, câ-ci in momentulu, candu se va deschide mormentulu teu, in momentulu acel'a mi voiu stinge si eu lumin'a vietii. Da, voiu sê te in-sociescu in ceea-lalta lume, câ fara tine nu-mi trebuie sê traiescu...

(Se afunda in deliru. Vilmos intra.)

I. Lapedatu.

(Va urmá.)

Reflesiuni.

Prim'a plansóre, adresata din partea nevestei catra unu amicu alu ei, in contra barbatulu seu, este primul pasiu spre tradare.

In amoru primul capítulu e mai interesantu, ceelalte sunt numai repetituni.

Femei'a cu minte candu si-alege amantu, consulta anim'a — éra candu si-alege barbatu, consulta mintea.

SALONU.

CONVERSARE CU CETITÓRIELE.

— In trei acte. —

Persónele :

Traianu avocat,
 Elis'a soci'a acestuia,
 Rafil'a, fiic'a loru;
 Victoru, profesoru,
 Nin'a, soci'a acestuia;
 Nicolau, preotu,
 Elen'a, soci'a acestuia;
 Teodoru, invetiatoriu,
 Ev'a, soci'a acestuia;
 Eufrosin'a,
 Clementin'a, } dómne.
 Teresi'a,
 Laur'a, }

Unu servitoriu.

Actiunea se petrece la cas'a lui Traianu — timpulu: septeman'a trecuta.

ACTULU I.

SCEN'A I.

Elis'a, Rafil'a apoi Nin'a.

Elis'a.

Observa bine, fiic'a mea, tóte ce-ti spunu, ca sê poti deveni si tu o económa buna.

Rafil'a.

Tóte sunt in ordine, bun'a mea mama...

Elis'a.

Asié dara potu sê vina óspetii asceptati. (Batu la usia.) Poftimu!

Nin'a, intrandu.

Ve sarutu... Barbatulu meu are sê vina numai decátu...

Elis'a.

A, ce toaleta frumósa ai asta-di!

Rafil'a.

Ca totu-de-una, mama,....

Nin'a.

E facutu dupa modelulu unei foi germane...

Elis'a.

Intru adeveru suntemu silite a ni face toalet'a dupa modelurile foiloru germane...

Rafil'a.

Ea voiu serie redactorului „Familiei“ sê publice mai a dese ori jurnale de moda femeieca!

SCEN'A II.

Totu acele si Elen'a apoi Ev'a, si in fine unu servitoriu.

Elen'a intrandu

Sciti ce e nou?

Tóte.

Ba.

Elen'a.

Barbatulu meu mi-a promis, câ-mi va cumperá unu vestimentu, facutu dupa mod'a cea mai nóua, precum mi-va placé mie!

Tóte.

Ah, ce fericita esti!

Elen'a.

Numai de-asíu avé unu jurnalulu de moda.

Ev'a intrandu.

Dómnloru, vediutu-ati numerulu celu mai nou alu „Familiei?“

Tóte.

Ba.

Elen'a.

Este dóra in elu ce-va interesantu?

Ev'a.

De totu interesantu.

Tóte.

Ce?.. Ce?...

Unu servitoriu, intrandu.

Poftimu nr. 14. alu „Familiei!“ (Iese)

Tóte.

Sê vedemu!... Sê vedemu!

Rafil'a, desfacéndu fói'a.

Unu jurnalulu de moda... cu dóue-dieci de figure...

Tóte, cu entusiasmu.

Unu jurnalulu de moda!

(Cortin'a se lasa.)

ACTULU II.

Elis'a, Rafil'a, Nin'a, Elen'a, Ev'a, Eufrosin'a, Clementin'a, Teresi'a Laur'a, siedu tótela mésa, esaminandu jurnalulu de moda.

Elis'a.

Eu mi-oiu ordiná toalet'a ast'a ce pórtá numele meu.

Rafil'a.

Si eu m'oiu rogá de tat'a, sê-mi cumpere unu „Maintenon.“

Nin'a.

Eu voiu pretinde de la barbatulu meu unu „Cloc“ — câ-ci altu-felu nu va fi pace in casa.

Elen'a.

Eu voiu sili pe barbatulu meu sê-mi ordinezó numai decátu o „Antoinette“ — ah, ce frumósa e acésta toaleta!

Elis'a.

Barbatulu meu e mai saracu, dar pentru aceea si elu trebuie sê-mi cumpere unu „Troubadour.“

Eufrosin'a.

Acestu „Faust“ va fi chiar bunu pentru mine, voiu porunci barbatului meu...

Clementin'a.

Mie mi-place mai multu modelulu „Imperatrice,“ voiu spune barbatului meu sê vindia nesce grane, sê mi-lu póta cuperâ.

Teresi'a.

Eu voiu cere de la alu meu unu „Regent,“ elu e bunu si nu mi-lu va refusa.

Laur'a.

Ah, mie mi-trebuie unu „Don Juan!“

Elis'a.

Surate, sê ve propunu ce-va!

Tôte.

S'audîmu!

Elis'a.

Sê tramitemu „Familiei“ o adresa de multiamita!

Tôte.

O adresa de multiamita!

(Cortin'a se lasa.)

ACTULU III.

Traianu, Victoru, Nicolau si Teodoru.

Traianu.

Apoi noi amu patîtu-o!

Victoru.

Nevestele si fetele nôstre nu ni dau pace; tôte pretindu de la noi sê li cumperâmu vestminte nôue.

Nicolau.

Par' câ n'amu fi avutu noi si pan' acuma destule spese de suportatu... ei mai vinu si ele cu mod'a loru...

Teodoru.

Dar cine le-a stêrnitu prin capu acêsta pretenziune?

Toti.

„Famili'a.“

Traianu.

Ve propunu ce-va.

Toti.

S'audîmu!

Traianu.

Sê tramitemu „Familiei“ o adresa de nencredere!

Toti.

O adresa de nencredere!

(Cortin'a se lasa, — fine)

Josifu Vulcanu.

Curierulu modei.

— Pest'a 22 aprile. —

Cu inceputulu sesonului de prima-vêra inca si cea mai modesta femeia si-arangieza nitielu dulapulu seu de vestminte, acomodandu garniturele vestminteloru sale dupa mod'a predominanta. Asié, acum, vestmintele de colori mai inchise precum si vestmintele de metasa grea se in schimbă cu de cele mai usiôre si de colori mai deschise.

Se pórta multu vestmintele din foulard si rips si inca cu tunice din metasa négra.

Fetitiile mai tinere nu pórta spacele de metasa négra, ci semi-spacele din materi'a vestmentului.

Cele mai moderne garniture ale sucneloru ce se pórta adi este: unu sîru de in cretîture.

Suntemu de parerea, câ vestmintele din mohaire si tafotas in acestu sesonu se voru decorá cu dintele de guipûre si câ aceste garniture voru da unu aspectu in taresantu si placutu vestminteloru.

Se vorbesce, câ sialurile cele mari albe, cu garniture de dintele din guipûre éra voru deveni moderne; noi inse credemu, câ acêst'a moda nu va fi generala, pentru câ astu-felu de sialuri numai dameloru nalto le imprumuta unu aspectu frumosu, pana candu tunic'a, corcard'a si flusturatoriulu la tôte si la ori ce statura. Dar sê facemu o scurta revista peste materiile din ce se voru gatî vestmintele in acestu sesonu.

Sê intrâmu in salonulu de moda, si sê le scrutâmu tôte de a menuntulu.

In loculu primu zarimu o frumôsa materia: *Toile de laine* in latîme de $\frac{7}{8}$ din unu r. Acêst'a materia lanôsa e de diverse colori, — mai moderna colôre inse este — drap-a deschisa. Vestmintele gatite din acêsta materia se potu portá pane pe la finea lunei lui maiu. — Mai frumôse sunt inse atunci, candu si garniturele se gatescu din acêsta materia. Pretiulu unui rifu = 1 fl. 60 cr.

Sê mergemu mai departe.

Taffetasline materia de totu nôua de diverse colori. Pretiulu unui r. = 1 fl. 90 cr.

Mexicaine, in latîme de $\frac{3}{4}$ din unu r. metasa francesă de colôre galbanu-palida. Pretiulu 1 rifu = 2 fl. 50 cr.

Tafetas de Suez materia môle tiesuta cu metasa, 1 r. = 2 fl. 85 cr.

Popeline d' Irland, samana multu cu metas'a, — o parte este din ispahan cealaita din metasa, in latîme de $\frac{7}{8}$, in pretiu de 3 fl. unu r.

Taffetas Lyon, materi'a vergata si tiesuta cu metasa. Pretiulu 1 fl 95—3 fl 25 cr. 1. r.

Gross-Faille, de diverse colori — mai placuta colôre in acêst'a materia e cea galbena, in latîme $\frac{3}{4}$. Pretiulu = 3 fl. 75 cr. r.

Poult de soie antique metasa grea de glacé in colori deschise. Latîmea acestei materii e $\frac{7}{8}$. Pretiulu = 5 fl. 85—6 fl. 25 cr. r.

Mai amintimu un'a *Crépe de Chine* materia tiesuta cu metasa. Acêst'a materia este numai de dôuc colori — albu si negru. Latîmea $\frac{7}{4}$ Pretiulu 18 fl. r.

Sê mai facemu o preumblare in liberu si sê vedemu ce vestminte se pórta mai multu.

Éta ici unu frumosu vestmentu. Se numesce *Cor-day Charlotte*, si e gatitu din faille negru; pe din josu e decoratu cu unu sîru de in cretîture late. Aceste in cre-

titure sunt decorate cu unu sîru de ineretiture mai marunte. Preste acést'a garnitura apoi se vedu aninate ici colo câte o cocarda, din materi'a vestmentului.

Spacelulu si tunic'a sunt gatite din gaze de Chambrey; acést'a din urma e sufucata de dóue parti si decorata cu prime anguste de colóre rosía, ér spacelu e decoratu cu ineretiture marunte. Manecile scurte numai pana la cöte. Pretiulu unui asemene vestmentu e 250 fl.

Unu altu vestmentu inca merita atentiunea nöstra. Se numesce *Frou-Frou*.

Este gatitu *Taffetas de Suez* de colóre venata, decoratu cu unu sîru de ineretiture anguste.

Preste sîrulu de ineretiture din materi'a sucnei sierpuesce unu altu sîru de ineretiture din Algerien albu. Tunic'a este decorata cu trei flusturatori din Algerien albu si garniture de metasa alba. Spacelulu si manecile sunt gatite din aceea-si materia cu garniture de prime venete.

Asemene vestminte se potu vedé mai multe, mai alesu din Tafetas de colóre lil'a, cu vergi de atlasu negru si cu garniture de gaze de Chambery.

Aceste vestminte, numite *Frou-Frou*, asié sunt de placute, încátu abié se gatescu si aibé se pupu in espusatiuni, de locu si-afla cuparatórioie. — Se potu asemená cu fetele cele frumósá, cari indata ce intra in lume — de locu sunt iubite si se marita! Pretiulu 180 fl.

De si caldur'a sórelui este inca suforibila, asié credemu, câ nu va fi fara interesu a amintí ceva si despre umbrele.

Cele mai moderne umbrele sunt cele cu manunchic lungé. Cele mai multe se decoréza câte cu dóue trei síre de ineretiture marunte.

Umbrelele moderne sunt mai alesu de colóre alba seu si de galbanu-palide.

Paleriele cele mai portate sunt asié aumitele *Fabió Pompadour*, *Hamlet* s. a. nalte si decorate cu veluri mari albe si flori.

CE E NOU?

* * (*Cristosu a inviatu!*) Cu aceste cuvinte se saluta in diu'a de asta-di toti Romanii. Cu aceste cuvinte salutâmu si noi acuma pe onorab. nostru publicu cetitoriu dorindu-i serbatori fericite!

* * (*Schiller despre teatru.*) Atragemu atentiunea on. publicu cetitoriu a supra articolului din fruntea numerului presinte, in care marele poetu germanu ni zugravesce atâtu de frumosu si atâtu de nimeritu important'a teatrului. Este pré interesantu sê scimu, câ Schiller a cetitu disertatiunea acést'a in o adunare tienua la Mannheim in anulu 1784, va sê díca inainte de asta cu 86 de ani. De atunce a trecutulu multu timp; inse, dorere, si acuma se mai gasescu individi cari nu potu sê intieléga ceea ce Schiller a constatatulu inca in secolulu trecutulu.

* * (*Diariiele din Bucuresci*) publica unu articulu relativu la teatrulu natiunalu de acolo. In acestu articulu, inseratu in principalele diuarie, cetimu urmatórioie sire: „... aceea, cari au doritu si dorescu prin diferite midilöce sê vedía teatrulu romanu inchisu câtu se póte mai multu timp, aceea lovescu in *institutiunea*

cea mai eminenta, cea mai salutará pentru desvoltarea unei natiuni; aceea comítu cu intentiune séu fara intentiune o crima natiunala!“ Dar aceea öre ce comítu, carii au tactulu diplomaticu d'a se aliá cu contrarii nostri pentru periclitarea infintiárii acestei institutiuni natiunale?

* * (*„Presse“ din Viena.*) Amintiramulu in numerulu trecutulu, câ tóte foile menite a sustiené in acestu imperiu domnirea a dóue eleminte, atacara cu inver-siunare ide'a infintiárii unui teatru natiunalu romanu, din caus'a câ ele scíu mai bine decâtu unii idioti ingamfati ai nostri ce importantia mare are unu teatru natiunalu? ce influintia gigantica desvólta acé'a mai alesu a supra culturai natiunale? Dar intre toti merce-narii, câti au scrisu pan'acuma in cestiunea acést'a, celu mai turbatu este corespundintele din Pest'a alu diuariului „Presse“ din Vien'a. Acést'a nu respecta nimica, si insulta natiunea întrega. E bine, déca foile nemtiesci si ungurosci scríu cu atát'a furia in contra teatrului natiunalu romanu, ele de siguru au o cauza importanta pentru procedur'a ast'a a loru, — prin infintiarea unui teatru natiunalu romanu ele de siguru vedu a se realisé unu institutu periculosu pentru intentiunile loru anti-romane; deci mani'a loru sê ne imbarbateze si mai multu intru realisarea dorintiei nöstre generale! si sê nu uitâmu nici odata, câ cu câtu strainii combatu cu mai multu focu vr'o idea romanesca cu atát'a aceea e mai periculósá pentru ei, si mai folosítóia pentru noi!

* * (*Unu corespundinte din Clusiu alu „Federatiunii“*) scrie aceste relativu la ide'a teatrului natiunalu: „Ide'a radicárii unui teatru natiunalu e bine primita pe aci de toti binesimítóirii, si realisarea ei e dorita cu cea mai esacta sinceritate, si ne bucurâmu candu vedemu, câ escelent'a nöstra inteligint'a din Pest'a a luatulu mesuré seriósé pentru realisarea si efectuirea aceleii idei. Au ce? 3½ milliöne de Romani sê nu fia in stare a creá unu teatru natiunalu, dícu, un'a scóla practica pentru cultur'a natiunala, démna spiritului dominante de acum? — Implínésca-si fia-care Romanu oblegamentulu seu a proportiune egalá, caro o detoresce cultulu natiunalu, venitoriului si lui Ddieu si nu voru trece dieci de ani pana ce vomu avé unu templu alu Thaliei. — Nu ve infricati si nu desperati, câ acést'a e proprietatea numai celoru pusilanimi, romanii inse trebuie sê fia magnanimi! Comitétulu centrale organizeze celu pucinu 200 comitete cercuale; defiga fiasce-carui comitétu unu cercu anumitu nu mai multu ca de 20 comune anumite, astu-feliu sê impartia tóte comenele romane din Ost-Mongoli'a sub ingrigeria acestoru comitete, cari voru ingrigí ca fiasce caro sufletu de romanu sê fia invitatulu si animatulu spro implinirea oblegamentului seu proportionatim egalu. — Acum, dupa-ce prin unu decretu ministerialu s'a stersu taes'a chirurgicala pretensa de la parochieles cununatórioie, stimatulu Comitétu centralu afle midilöce si modru, ca romanii sê depuna d'acum inainte taes'a cununiei pre altariulu culturai natiunale, in suma, celu pucinu de 1 fl. v. a. de la persóna. Acésta suma, impreuna cu sumele ce s'ar' aduná prin Comitetele provinciale in adinsu spre acestu scopu organizate, in unu tempu de 10 ani lesne ar poté urcá la 2.000.000 fl. a. din care suma cu unu milliönu s'ar' poté radicá edificiuulu; ér celu alaltu milliönu ar' fi fundulu teatrului natiunalu!“

* * (*Hymen.*) Dlu Ludovicu Ciato, posesoru romanu in Transilvani'a, va serbá cununí'a sa cu frumós'a

domnişóra Id'a Ratiu, in Turd'a la 25 aprile st. n. Dorimu junei parchie deplina fericire!

* * * (*Negrologu.*) Paulu Tiaposiu, esactoru comitatensu in cerculu Butenileru, prefectur'a Aradu, repausà in 13 aprile. Fia-i tierin'a usióra!

Literatura si arte.

* * * (*Panteonulu Romanu.*) La intrebările primite din mai multe parti, avemu onóre d'a respunde, câ editiunea a dóu'a din „Panteonulu Romanu“ va eşi peste câte-va díle, si atunci toti prenumerantii voru primí numai decátu esemplariile lor. Pretiulu 1 fl. 50 cr.

* * * (*Comedia tradusa.*) Redactorulu acestei foi a terminatu in dílele trecute traductiunea unei comedie francesc. Titlulu piesei e „Gramatic'a“, si autorii ei sunt Eugeniu Labiche si Alfonso Jolly. Acésta pliesca plina de spiritu s'a represintatu cu multu succesu in teatrele de la Paris.

* * * (*Diariu nou.*) Diligintele nostru poetu, dlu Demetriu Bolintineanu a scosu la lumina unu diariu politicu, intitulatu „Dimbovit'a“, care va eşi de de dóue ori pe luna, — si afara de partea sa politica are si parte literaria, in care — precum se díce in programa — nu se va publicá nimica mediocru. Pretiulu pe unu anu trei galbeni; abonamintele sunt a se adresá la dlu Bolintineanu, Bucuresci strad'a Batistea nr. 31. Salutâmu cu bucuría acésta publicatiune, carea afara de desbaterca costiumiloru politicu, — tinde si la dezvoltarea literaturii nóstre!

* * * (*A iesitu de sub tipariu*) la Bucuresci urmatória carte: „Notiuni de arbaricultura si gradinaria practica“, cu totu felulu de figure relative la altoirea, inmúltirea si dresarea pomiloru, de P. Alesandrescu, profesoru la seminariulu din Bucuresci. Se afla de vendinre la tóte librariile din capitala. Pretiulu 1 leu 35 bani.

* * * (*Buffon Romanesce.*) A esitu de subt tipariu si se afla de vendiaro la Wartha in Bucuresci: „Buffon“, discursu a supra stilului. Tradusu de E. D. Balteanu.

* * * (*Concertu.*) La Oradea-mare se va tiené in 17 maiu séra in sál'a ospetarfei „Vulturulu negru“, unu concertu insocitu cu declamatiuni, petrecere de jocu si sortitura, in folosulu institutului de fete romane, proieptatu acolo. Éta program'a: 1. Deschidere cu „Mersulu lui Mihaiu.“ 2. „Imnu“ de Ion. Badescu, declamatiune romana de P. P. 3. „Sonetta“ de Mozart, pe fortepiano de dsiór'a V. R. si maiestrulu Sz. 4. „Román dalok“ pe fortepiano si violina de Dsiór'a M. V. si dnulu B. 5. a) Declamatiune in limb'a magiara de dnulu C. b) „Magyar ábránd“ de dsiór'a V. R. 6. „Unu Suspinu“ cantu de dnulu C. acompinatu pe fortepiano de dsiór'a V. R. 7. Declamatiune germana de dnulu And. 8. „Duetu“, cantu de dsiór'a M. D. si dnulu Fer. 9. „Trei floricele“ pe fortepiano si violina de dsiór'a V. R. si dnulu B. 10. „Trilogu“ de domni I. L. P. I. si P. I. 11. Din oper'a „Bab'a Hirc'a“ pe fortepiano de dsiór'a V. R. testulu cantului de dnii C. R. si P. P. 12. „Catra romane“ poesia de Iosifu Vulcanu, declamata de dnulu S. Suntemu convinsi, câ onorab. publicu va concurge cu ajutoriulu sau materialu la promovearea

acestui scopu filantropicu, care tinde a realisá o dorintia natiunala. Onóre dómnei Paulin'a Romanu, carea ca o démna ficea a natiunii nóstre a luatú iniciativ'a pentru realisarea acelei dorintie!

Din strainetate.

△ (*In Pompei.*) dupa o pauza de o mia optu sute de ani, erasi s'a deschisu teatrulu. O piesa de alui Donizetti s'a presintatu pentru prim'a-óra. Laumi, directorulu teatrului, s'a rogatu de publicu, câ sê-lu partinésca asié, precum a partinitu pre antecesorulu sau, Marcu Quintu Martiu, care nainte de Cristosu cu 79 de ani fu inmormentatu sub lava. A promisú cá: va face tóte, ca sê intréca pre nefericitulu seu colegu.

△ (*In India*) éراسi s'a sacrificatu o veduva aruncandu-se pre rugu. Politi'a a aflatu pre tardiu si nu a potut'o mantni. Rudeniile veduvei s'au trasu la procesu si toti çâti o consultara a se sacrificá, sunt condamnati la inchisóre de doi ani.

△ (*Lachaud.*) Unu francesu ni presinta urmatóri'a caracteristica a renunitului avocatú Lachaud din Paris: „Lachaud nu este nici mare, nici micu; nici tineru nici betranu, ci uritu. Fati'a lui este simpla, ér burt'a-i mare nu insuffla nici câta autoritate. Manile adese si-le ascunde prin busunariu ceea ce la oratoriu e chiar asié de mare defectu, ca si candu cine-va in viéti'a comuna si víresce man'a in busunariulu altuia. — In conversare este indatinatu de a stramutá tonulu; acusi vorbesce cu tonu, naltu acusi abié lu-audi. Adese incepe a vorbi cu unu tonu fórte naltu si dá tonuri false. In privirea lui nu este nici o resolutiune, singuru din aceea cauza, câ nu are datina de a clipi din ochi. Capulu si-lu radiema întró brance, ca studiosulu, care adórme langa lucrulu seu. Dupa ce martorii acusatului s'au oscultatú, Lachaud inca se tradiesce. De multeori scrie, ér limbele rele vorbescu, câ atunci se prepara la unu altu procesu. Nu este dí in care dlu Lachaud sê nu tiena vr'unu discursu de aperare Amicii lui sunt de parere, câ ultimulu seu discursu este celu mai bunu. Nici o ucidere si nici o inveninare nu se póte pertractá fara Lachaud. Dílele trecute a aperatu siepte individi. Juratii mai nu se bolnavira. Pe scurtu; elu nu vorbesce adesu — ci in continuu. Procedur'a dreptului penalu nime nu-lu cunósce mai bine decátu elu. Lachaud este o adeverata fantoma a presiediatiloru tribunaleloru. Din marturisirile martoriloru totu-de-una scie a face deductiuni fórte nimerite. Manierele lui facu mare impresiune a supra juratiloru. La martorii contrariului pune astu-felu de intrebári: „In care dí a vediutu acusatule pe acusatulu?“ „Sambeta sér'a.“ „Acum intrebú pre martoru si lu-rogu, câ sê aibe de grige de respunsulu seu: nu a fostu aceea dí domineca, care a urmatu dupa sér'a candu a vediutu pe acusatulu?“ — In cele mai multe casuri martorulu la asemene intrebári vineri in confusiune. — Atunci Lachaud continua asié: „Noi dícemu cá a fostu domineca.“ — „Asié, dlu meu,“ — díce in fine martorulu observandu gresiél'a. „Acestu respunsu pe mine me multiamesco“ — respunde avocatulu asiediedu-se suridiendu ironicu. Aceste maniere curióse caracteriséza discursurile de aperare ale dlui Lachaud. Cum incepe a vorbi, de locu scie sê atraga atentiune si increderea juratiloru. Scie se stramute tonulu acum indorerosu acum in vialu — si paru a fi naturale. Abié

se p^ote presupune, c^ă este unu avocutu mai abilu de-c^ătu Lachaud.

Felurite.

△ (*Mari'a Antoinetta.*) Ilustratiunea ce o publi-c^ămu in numerulu de adi, ne presinta o regina neferi-cita. Acestu portretu este o copia fidela a frum^osei re-gine Mari'a Antoinetta, asi^e precum er^ă in culmea glo-riei sale de odin^ora. Onorab. n^ostre cetit^orie cunosc^u deja vi^etⁱ'a 'si m^ortea acestei superbe fiintie descrisa si in „Familia“ nr. 17 inca anulu trecut^u de unulu din-tre on. nosri colaboratori — n'avemu dar dec^ătu a ne provoc^ă la acelu numeru, unde ni-se presinta trecutulu ei cu multa fidelitate.

△ (*Catalin'a Medicis*) credea multu in profetirea din stele; nu incepea nici unu lucru, nainte de a cere consiliu de la profetii sei. Odata a intrebatu de unulu, c^ă: „unde-va mori ea?“ La „Saint-Germain“ — fu respunsulu. — Din aceea ^ora ea incungiur^ă ori ce locu de asemene numire si a moritu in bratiela unui preotu cu numele — Saint-Germain.

△ (*Din scriptele unui filosofu*;) „Fiulu meu! N'am s^e-ti lasu alta ereditate de c^ătu — svaturi bune. Nu mintⁱ — dec^ătu numai d^eca esti poetu. Nu fur^ă — dec^ătu numai d^eca esti compunetoriu de piese musi-cale. Nu omorⁱ — dec^ătu num^o: d^eca esti medicu. Nu pretinde buntulu de apr^op^elui teu — dec^ătu numai d^eca esti speculantu de bursa. Fiule! D^eca vei fi liti-ratu nu-ti lu^ă de socia literata — pentru c^ă doi literati de locu se *disputa*!“

△ (*Unu csemplu*) pentru de a demonstr^ă, c^ătu de curiosi sunt englesii fatia cu strainii. Unu yankee zar-esce o tinera femeia, care in momentulu acela voiesce s^e intre pe calea ferata si pe care dinsulu n^o vediu-se in vi^etⁱ'a lui. De locu se duce la dⁱns'a in firandu ur-mat^ori'a conversare: „Jelesci, madame?“ — „Da, domnulu meu.“ — „Pre parinti, tata s^eu muma?“ — „Nici pe unulu, domnulu meu.“ — „P^ote pre unu cop-ilu, fiu s^eu fica?“ — „N'am copii.“ — „Asic dara pre sociulu?“ — „Da.“ — „In cholera? Desigur^u a fostu negutiatoriu repausatulu?“ — „Barbatulu meu a fostu marinariu si nu a moritu in cholera ci s'a inecat^u in mare.“ — „O! elu s'a necatu in mare? Dar neg^o-tiele s'au mantuitu?“ — „Da, nai'a a scapatu si cu dⁱns'a bucurile barbatului meu inca se mantuire.“ — „A fostu dinsulu unu omu cu fric'a lu Domnedieu?“ — „Da, elu er^ă dreptu-credintiosu!“ — „Nu te imbucuri, c^ă a fostu dreptu credintiosu si c^ă ti-a remasu avcrea lui?“ — „Ba da!“ — „Ai de cugetu a te marit^ă inca odata?“ Aici conversarea se finⁱ cu urmat^orea esclamat^one a veduvei: „Domnulu meu! Dta esti unu omu fara de omenia!“

△ (*Lun'a lui aprilie*) a fostu pericul^osa luna pen-tru multe femei renumite, dar mai alesu pentru favo-ritele regiloru din Francia. Laur'a divinisata a lui Pe-trarca a repausatu la 6 aprilie a. 1384. Dian'a Poitiers la 26 aprilie a. 1566, Gabrie'l'a d'Estr^ees la 9 apr. a. 1599, princes'a Longueville la 15 apr. a. 1679, prin-ces'a Mompensier la 5 apr. a. 1693, d^omn'a Maintenon

la 15 apr. a. 1719, d^omn'a Sevign^e la 14 apr. a. 1596, d^omn'a Pompadour la 15 apr. a. 1764, Iohanna de Na-varra la 2 apr. a. 1356, Elisabet'a regin'a Angliei la 3 apr. a. 1803.

G^ăcitura de siacu

De Zeni'a Nesiu n. Montia.

gra-	ei,	ei;	tiu-	in-	rin	cu	tie-
cu-	nii,	ti-	ti-	ulu	lep-	ce	fe-
de-	na,	a-	ti-	riu :	vi-	'n-	a
in-	nu-	Mo-	o-	ri-	ri-	pre-	ca
li-	sem-	'a	zu-	re-	sa-	re-	c'a
n'a	can-	ti-	des-	mu-	Va-	tii,	mulu
nulu	E	fru	te-	pu-	fu-	fi-	l ^o -
tulu	ti-	pur-	ei;	E	sc-	riu,	Pro-

Se p^ote desleg^ă dupa saritur'a calului.

Deslegarea g^ăciturei numerice din nr. 12.

Aratati la lume, c^ă romani sunteti
Si-a traⁱ 'n sclavia nicidecum nu vreti,
Pentru tier'a v^ostra si ne atarnare
Eluptati cu totii, fia micu cu mare;
D^eca veti invinge, ve-ti fi fericiti,
La din contra incai ve-ti cade mariti!
Dec^ătu in sclavia pe acestu pamentu,
Mai bine cu fala mergiti in mormentu.

Georgiu Bucsia.

Deslegare buna primiramu de la d^omnisi^orele Iuli'a Ratiu, August'a Pelle, Elen'a Onciu; si de la domnii G. Gasparu, Constantinu Ungureanu, Alesan-dru Frumosu, Ilia Sporea, Petru Sporea, G. Michailo-viciu, A. Valutianu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru, Nr. 9.